

سالمندان کدام استان‌ها، زندگی بهتری دارند؟

نتایج یک پژوهش جدید انجام‌شده توسط محققان کشور نشان می‌دهد که وضعیت به زیستن سالمندان از توزیع مناسبی در کشور برخوردار نیست و برخی استان‌ها از این لحاظ، نیازمند توجهی ویژه هستند.

نتایج یک پژوهش جدید انجام شده توسط محققان کشور نشان می‌دهد که وضعیت به زیستن سالمندان از توزیع مناسبی در کشور برخوردار نیست و برخی استان‌ها از این لحاظ، نیازمند توجهی ویژه هستند.

به گزارش ایسنا، سالخوردگی جمعیت، یکی از مهم‌ترین تغییرات و چالش‌های جمعیتی و رفاهی در بسیاری از کشورهای جهان در نیمه اول قرن بیست و یکم است. در سال ۲۰۱۹ برای اولین بار در طول تاریخ بشر تعداد سالمندان در سطح جهان بیشتر از کودکان زیر ۵ سال شد. همچنین، انتظار می‌رود تا سال ۲۰۵۰ در سطح جهانی تعداد سالمندان ۶۰ ساله و بیشتر، دو برابر و سالمندان ۸۰ ساله و بیشتر سه برابر افزایش یابد. در ایران نیز، هرچند در حال حاضر کمتر از ۱۰ درصد جمعیت را سالمندان ۶۰ ساله و بالاتر تشکیل می‌دهد، اما انتظار می‌رود این نسبت، به ویژه از سال ۲۰۳۰ به بعد، با سرعت چشمگیری افزایش یابد و در سال ۲۰۵۰ به حدود یک سوم جمعیت ایران برسد.

آن گونه که صاحب نظران می‌گویند، سالخوردگی جمعیت، هرچند از دستاوردها و موفقیت‌های بزرگ بشری و نشانه مثبت توسعه اقتصادی و اجتماعی است و این امر نقش سیاست‌های اجتماعی و بهداشتی را در مبارزه با بسیاری از بیماری‌ها که در قرون گذشته، زندگی افراد را کوتاه‌تر می‌کرد، مسجّل می‌سازد، اما این افزایش سریع تعداد سالمندان به عنوان یک چالش رفاهی اساسی هم در کشورهای توسعه یافته و هم در کشورهای در حال توسعه محسوب می‌شود. سالخوردگی جمعیت، نه تنها ترکیب سنی و جنسی جمعیت را متأثر می‌سازد، بلکه ساختارهای اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، و سیاسی را نیز دستخوش تغییر خواهد کرد.

در رابطه با این موضوع مهم، محققانی از دانشگاه تهران و دانشگاه علوم بهزیستی و توان بخشی مطالعه‌ای را به انجام رسانده‌اند که در آن وضعیت به زیستن سالمندان در استان‌های ایران با استفاده از شاخص‌های علمی سنجیده شده است.

این تحقیق، در چارچوب روش شناختی یک شاخص جهانی به نام «دیده بان سالمندی» و با استفاده از تحلیل ثانویه منابع مختلف داده‌ای به سنجش وضعیت به زیستن سالمندان ایرانی در سطوح ملی و استانی پرداخته است.

شاخص مورد اشاره در چهار بُعد امنیت درآمدی، وضعیت سلامت، قابلیت/ توانمندی و مناسب سازی محیط، تلاش دارد تا تصویری جامع از به زیستن سالمندان ارائه نماید.

نتایج این تحقیق نشان می‌دهند که سیاست‌های اقتصادی و اجتماعی حمایت از اشتغال، درآمد، سلامتی و استقلال افراد سالمند، نقش مهمی در افزایش رفاه و به زیستن سالمندان دارند. از این رو، ابعاد امنیت مالی مانند توسعه پوشش همگانی حقوق بازنشستگی و کاهش فقر و همچنین بُعد ظرفیت و توانمندی مانند فراهم کردن شرایط خوداشتغالی سالمندان و ارتقای آموزش و تحصیلات آن‌ها باید در اولویت‌های سیاست‌گذاری قرار گیرد.

به گفته رسول صادقی، پژوهشگر دانشگاه تهران و دیگر همکارش در این مطالعه، «نتایج به دست آمده ما بیانگر تفاوت‌های استانی محسوس‌تری در شاخص دیده بان سالمندی و ابعاد مختلف آن به ویژه دو بُعد امنیت درآمدی و وضعیت سلامت است».

آن‌ها می‌افزایند: «دامنه نمرات شاخص دیده بان سالمندی از ۶.۵ در استان سیستان و بلوچستان تا ۷۷.۹ در استان تهران در نوسان بوده است و به طور کلی، استان‌های تهران، سمنان و فارس، به ترتیب، رتبه‌های اول تا سوم و در مقابل، استان‌های خراسان جنوبی، ایلام و سیستان و بلوچستان، به ترتیب، در رتبه‌ها و جایگاه‌های آخر شاخص به زیستن سالمندان قرار دارند».

همچنین، بر اساس این نتایج، رابطه مثبت و قوی بین شاخص به زیستن سالمندان با شاخص توسعه انسانی وجود دارد. ضمن آن که طبق یافته‌ها، رتبه ایران در شاخص جهانی دیده بان سالمندی در میان ۹۷ کشور ۶۴ است. بهترین رتبه و جایگاه ایران در بُعد سلامت (رتبه ۴۳) و بدترین آن در بُعد ظرفیت و توانمندی (رتبه ۸۸) بوده است.

به اعتقاد صادقی و همکارش، «با توجه به چنین نتایجی، نیاز است که توجه بیشتری به سالمندان آسیب‌پذیر کشور یعنی

سالمندان ساکن در استان های سیستان و بلوچستان، خراسان جنوبی و ایلام شود و بسته های حمایتی و رفاهی خاص برای آنان ارائه گردد».

قابل ذکر است این یافته های علمی که بر لزوم توجه ویژه به سالمنندان کشور به ویژه در برخی استان های محروم تر تأکید دارند، در فصلنامه «سالمند: مجله سالمندی ایران» وابسته به دانشگاه علوم توان بخشی و سلامت اجتماعی منتشر شده اند.